

D.
ravimus, quemad.
ostra a viis typ.
sima, ac ne novis
etur, summo opere
idimus, eam no
m litterarum st.

CCCCXXXVIII.

I A I A Δ Ο Σ

P A Ψ Ω I A I A A.

Iliad. I.

A

S U M M A R I U M.

Rogatur ab initio Musa, ut cantum praecepit de cladibus ad Ilium, Achillis iram consequutis (1-7). Venit in concionem Achivorum Chryses, sacerdos Apollinis, filiam suam redempturus, bello nuper captam, et honoris causa datam Agamemnoni (8-21). Illo cum ignominia repulso, funestam luem Apollo per exercitum spargit (22-52). Habet concionem Achilles ob placandum deum, in qua Calchas vates calamitate eos levatum iri reducenda Chryseide censet, auctore imprimis Achille (53-129). Ita irritatus Agamemno atrocias iurgia necit cum Achille; et Chrysae quidem filiam reddere non recusat, sed illi, quod praemium virtutis retulerat, Briseidem eripit, quamvis obnitente Nestore (130-311 et 318-347). Hac incensus iniuria statuit acer iuvenis se cum Myrmidonibus a belli societate seiungere: quod propositum a matre eius Thetide confirmatur, quae et supplicant ultiōnem promittit (348-427). Interea publice lustratur exercitus, et sacra fiunt Apollini (312-317): tum Chryseis domum reducitur una cum hostiis piacularibus, qui bus mactatis scelus expiat (428-487). Thetidi iam Olympum adeunti Iuppiter occulte annuit, victores in proeliis fore Troianos, donec Achilli ab Achivis satisfactum fuerit (488-533). Iunonem, infestam Troianis, pungunt haec clandestina consilia: inde rixatur cum Iove super coenam (534-567). Ea re contrastatur omnis consensus deorum, quos tandem ad hilaritatem reducit Vulcanus (568-611).

I A I A D O S A.

Λοιμός. Μῆνις.

Μῆνιν ἄειδε, Θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
οὐλομένην, ἡ μνοὶ Ἀχαιοῖς ἀλγεῖ ἔθηεν,
πολλὰς δὲ ὑφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλόρια τεῦχε κύνεσσιν
οἰωνοῖσι τε πᾶσι - Λιὸς δὲ ἐτελείετο βουλή-
ξε οὖ δὴ ταποῦτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἄτρειδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.

5

Τίς τὸν ἄρδε σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοὺς καὶ Λιὸς νιός. ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθείς,
νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὥρσε πακήν, δλέκοντο δὲ λαοί,
οῦνεκα τὸν Χρύστην ἡτίμηστον ἀρητῆρα
Άτρειδης. ὁ γὰρ ἥλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τὸν ἀπερείσιον ὅποια,
στέμματον ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνος
χρυσέων ἀνὰ σκήπτρον, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Άτρειδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορες λαῶν.
Άτρειδαί τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,

10

15

νῦν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὄλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὗ δ' οἴκαδ' ἵκεσθαι·

20 παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαι τε φίλην, τά τ' ἄποινα δέχεσθαι,
ἄζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα.

"Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοῖ,
αἰδεῖσθαι δ' οὐδῆνα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἄλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,

25 ἄλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῆθον ἔτελλεν·

Μή σε, γέρον, ποιληστιν ἔγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,
ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὑστερον αὗτις ίόντα!

μή νύ τοι οὐ χραισμῇ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.

τὴν δ' ἔγὼ οὐ λύσω, πρὸν μιν καὶ γῆρας ἐπεισιν

30 ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεϊ, τηλόθι πάτοης,

ιστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντίοωσαν·

ἄλλ' ἦθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὡς κε νέηαι!

"Ως ἔφατ· ἔδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπειθετο μῆθῳ.

βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·

35 πολλὰ δ' ἐπειτ' ἀπάνευθε κιῶν ἥραθ' ὁ γεραιός

Ἀπόλλωνι ἀνακτι, τὸν ἥνκομος τέκε Λητώ·

Κλῦθι μεν, Ἀργυρότοξ, ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἵφι ἀνάσσεις,

Σμινθεῦ! εἴποτέ τοι χαρίεντι ἐπὶ νηὸν ἐρεψα,

40 ἡ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηδοῦ ἔκηα

ταύρων ἥδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήνηνον ἔέλδωρ·

τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.

"Ως ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.

βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπου ιαρήνων, χωόμενος κῆρο,

45 τόξῳ ὕμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·

ἔνλαγξαν δ' ἄρδε διῆστοι ἐπ' ὕμιν χωομένοιο,

αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δὲ ἦτε υπήκοος·

ἔζετ τὸ πεπειτόν απάνευθε νεῶν, μετὰ δὲ ἵὸν ἔηκεν·

δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένεται ἀργυρόειο βιοῖο.

οὐδῆς μὲν πρῶτον ἐπώχετο καὶ κύνας ἀργούς·

50

αὐτὰρ ἔπειται αὐτοῖσι βέλος ἔχεπευκές ἐφιείς,

βάλλει· αἰεὶ δὲ πνοὰν νεκύων καίοντο θάμειαι·

Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ὠχετοκῆλα θεοῖο·

τῇ δεκάτῃ δὲ ἀγορίγδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς.

55

τῷ γάρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκόλευος Ἡρη·

ἀήδετο γάρ Δαναῶν, ὅτι δα θνήσκοντας δρᾶτο.

οἱ δὲ ἔπειται οὖν ἥγεοθεν, διηγερέες τὸ ἐγένοντο,

τοῖσι δὲ ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὀκνὸς Ἀχιλλεύς·

Ἄτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας δίω

ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ τε καὶ θάνατόν γε φύγειν,

60

εἴ δὴ διοῦ πόλεμός τε δαμῆς καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.

ἄλλος ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείμεν, ήτις ἴερη,

ή καὶ ὀνειροπόλον - καὶ γάρ τὸ ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν -

οස καὶ εἴποι, ὅτι τόσσον ἔχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,

εἴτε ἄρδε γένεται εὐχαλῆς ἐπιμέμφεται, εἴτε ἐκατόμβης·

65

αἴ τε πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων

βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.

Ἔτοι δέ γένεται εἰπὼν κατάρρειτο. τοῖσι δὲ ἀνέστη

Κάλχας Θεστορίδης, οἰωνοπόλων δέκατος.

οἵ τε δηδη τά τὸ ἐόντα, τά τὸ ἐσσόμενα, πρό τὸ ἐόντα,

70

καὶ νήεσσος ἥγήσαται Ἀχαιῶν Πλιον εἴσω,

ἥν διὰ μαντοσύνην, τίνοις πόρες Φοῖβος Ἀπόλλων.

ὅτι σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Ωτε Ἀχιλλεὺς, κέλεαί με, Διῦ φίλε, μυθήσασθαι

μῆνιν Ἀπόλλωνος ἐκατηβελέταιο ἄνακτος.

75

τοιγάρι ἐγών ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καὶ μοι ὅμοσσον,
ἡ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὸν ἀρήξειν.
ἡ γὰρ δῖομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων ορατέει, καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί.

80 ορείσσων γάρ βασιλεύς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρῃ·
εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ παταπέψῃ,
ἄλλα τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
ἐν στήθεσσιν ἔοισι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.

Τὸν δὲ ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὡκὺς
Ἀχιλλεύς·

85 Θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον ὁ, τι οἶσθα!
οὐ μὰ γάρ Ἀπόλλωνα Διὸς φίλον, ὃτε σύ, Κάλχαν,
εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
οὗτις, ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
σοὶ κοίλης παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,
90 συμπάντων Δαναῶν· οὐδὲ ἦν Ἀγαμέμνονα εἰπῆς,
ὅς τιν πολλὸν ἀριστος Ἀχαιῶν εὑχεται εἶναι.

Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων·
οὐτέ ἀρέ δὲ εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὐθὲ ἐνατόμβης,
ἄλλος ἔνεις ἀρητῆρος, ὃν ἡτίμηστος Ἀγαμέμνων,
95 οὐδὲ ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατο ἀποινα.
τοῦνεις ἀρέ ἀλγεῖς ἔδωκεν Ἔκηβόλος, ηδὲ ἔτι δώσει·
οὐδὲ δύγε πρὸν λοιμοῖο βαρείας Κῆρος ἀφέξει,
πρὸν χὲ ἀπὸ πατρὸς φίλῳ δόμεναι ἐλικώπιδα ιούρην
ἀποιάτην, ἀνάποινον, ἀγειν θεοῦν ἐνατόμβην
100 ἐς Χρύσην· τότε κέν μιν ἵλαστάμενοι πεπίθοιμεν.

"Ητοι δέ τοι ὡς εἰπὼν κατέ ἀρέ ἔζετο· τοῖσι δὲ ἀνέστη
ἡρως Ἀτρείδης εὐδυκρείων Ἀγαμέμνων,
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι

πίμπλαντ², ὅσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἔϊκτην.

Κάλχαντα πρώτιστα οὐκέτι δσσόμενος προσέειπεν. 105

Μάντι οὐκοῦν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κοήγνον εἶπες!
αἰεὶ τοι τὰ οὐκέτι δστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι.
ἔσθλὸν δ' οὔτε τὶ πω εἶπες ἔπος, οὔτ' ἐτέλεσσας.
καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι Θεοπροπέων ἀγορεύεις,
ώς δὴ τοῦδ' ἔνεκά σφιν Ἔκηβόλος ἄλγεα τεύχει, 110
οῦνεκ' ἐγὼ κούροης Χρυσῆδος ἀγλά³ ἀποινα
οὐκ ἔθελον δεξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν. καὶ γάρ δα Κλυταιμήστρης προβέβουλα,
κουριδίης ἀλόχων· ἐπεὶ οὐ ἔθεν ἐστὶ χερείων,
οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἀρ φρένας, οὔτε τι ἔργα. 115
ἀλλὰ καὶ ὡς ἔθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ⁴ ἀμεινον·
βούλομ⁵ ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, η̄ ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ⁶ ἔτοιμάστατ⁷, ὅφρα μὴ οἵος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικεν.

λεύσσετε γάρ τόγε πάντες, ὁ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ. 120

Τὸν δ' ἥμείβετ⁸ ἐπειτα ποδάρης δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἄτρειδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων!
πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί·
οὐδ' ἔτι που ἴδμεν ξυνῆια κείμενα πολλά·
ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἔξ ἐπόαθομεν, τὰ δέδασται, 125
λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε Θεῷ πρόεις· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἱ̄ οὐ ποθι Ζεὺς
δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἔξαλαπάξαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων· 130
μὴ δ' οὗτος, ἀγαθός περ ἔών, Θεοείκελ⁹ Ἀχιλλεῦ,
κλέπτε νόῳ! ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.

- ἢ ἐθέλεις, ὅφρος αὐτὸς ἔχης γέρας, αὐτὰρ ἐμοὶ αὐτῶς
ἥσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδε ἀποδοῦναι;
 135 ἀλλ᾽ εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
ἀρσαντες πατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται —
εἰ δέ κε μὴ δώσωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
ἢ τεὸν ἢ Λίαντος ἵών γέρας, ἢ Ὁδυσῆος
ἄξω ἔλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκωμαι.
 140 ἀλλ᾽ ἥτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὗτις.
νῦν δέ, ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλα δῖαν,
ἐς δέ ἐρέτας ἐπιτηδές ἀγείρομεν, ἐς δέ ἐκατόμβην
θείομεν, ἀν δέ αὐτὴν Χρυσηῖδα καλλιπάροην
βήσομεν· εἰς δέ τις ἀρχὸς ἀνήρ βουληφόρος ἔστω,
 145 ἢ Λίας, ἢ Ἰδομενεύς, ἢ δῖος Ὁδυσσεύς,
ἥε σύ, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατός ἀνδρῶν!
ὅφρος ἡμιν Ἐκάεργον ἐλάσσεαι ἰερὰ δέξας.
 Τὸν δέ ἄρετέοντας ἵδων προισέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
ὦ μοι, ἀναιδεῖην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον!
 150 πῶς τίς τοι πρόφροντι ἔπεστιν πειθῆται Ἀχαιῶν,
ἢ ὅδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἵψι μάχεσθαι;
οὐ γάρ ἐγὼ Τρώων ἐνεκόντιον αἰχμητάων
δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοι εἰσιν.
 οὐ γάρ πώποτε ἐμὰς βοῦς ἥλασαν, οὐδὲ μὲν ἕππους,
 155 οὐδέ ποτε ἐν Φθίῃ ἔριβώλαιι, βωτιανείοντι·
καρπὸν ἐδηλήσαντο· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ^ν
οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἥχησσα·
ἀλλὰ σοί, ωμέγας ἀναιδές, ἀμέτέσπομπος, ὅφρα σὺ χαιρόης,
τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα!
 160 πρὸς Τρώων — τῶν οὔτι μετατρέπη, οὐδέ ἀλεγίζεις.

καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
ῳ ἐπὶ πόλλῳ ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι νῖες Ἀχαιῶν.
οὐ μὲν σοὶ ποτε ἵστον ἔχω γέρας, διπότε Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωστε εὐναιόμενον πτολεύθρον.

ἄλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάικος πολέμοιο 165

χεῖρες ἔμαι διέπουστε· ἀτὰρ ἦν ποτε δασμὸς ἕκηται,
σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δὲ ὀλίγον τε φίλον τε
ἔρχομεν ἔχων ἐπὶ νῆσος, ἐπὶ τὴν κεκάμω πολεμίζων.
νῦν δὲ εἴμι Φθίηνδος, ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν,
οἵκαδε ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σε δῆτα 170
ἐνθάδε ἀτιμος ἔσθι, ἀφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.

Τὸν δὲ ἡμείβετε ἐπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
φεῦγε μάλιστα, εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται! οὐδέ σε ἐγωγε
λίσσομαι εἴνεκεν ἐμεῖο μένειν· πάρος ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς. 175

ἔχθιστος δέ μοι ἐστι Διοτρεφέων βασιλήων·
αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
εἰ μάλαι καρτερός ἐστι, Θεός που σοὶ τόγε ἔδωκεν.
οἵκαδε ἴών σὺν νηυσὶ τε σῆς καὶ σοὶς ἐτάροισιν,
Μυομιδόνεσσιν ἄνασσε! σέθεν δὲ ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω, 180
οὐδὲ ὅθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὥδε·
ώς ἔμοι ἀφαιρεῖται Χρυσῆίδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηῇ τοῦ ἐμῆ καὶ ἐμοῖς ἐτάροισιν
πέμψω, ἐγὼ δέ καὶ ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάροην,
αὐτὸς ἴών κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὅφος ἐν εἰδῆς, 185
ὅσσον φέρτερός εἴμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
ἵστον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ δύμοιαθήμεναι ὄντην.

“Ως φάτο· Πηλείωνι δέ ἄχος γένεται, ἐν δέ οἱ ἥτος
στήθεσσιν λασίοισι διάνδικα μερμήριξεν,

190. ἡ ὅγε φάσγανον ὁξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηδοῦ,
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δὲ Ἀτρεΐδην ἐναρίξοι,
ἡὲ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
ἔως δὲ ταῦθ' ὥρμαινε πατὰ φρένα καὶ πατὰ θυμόν,
ἔλκετο δὲ ἐκ πολεοῦ μέγα ξίφος, ἥλθε δὲ Ἀθήνη
195. οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἦκε θεὰ λευκώλενος Ἡρη,
ἄμφω ὅμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
στῆ δὲ ὅπιθεν, ξανθῆς δὲ πόμης ἔλε Πηλείωνα,
οἵω φαινομένη· τῶν δὲ ἄλλων οὐτὶς δοῦτο.
θάμβησεν δὲ Ἀχιλλέας, μετὰ δὲ ἐτράπετ· αὐτίκα δὲ ἔγνω
200. Παλλάδ' Αθηναίην· δεινὼ δέ οἱ ὅστε φάσανθεν.
καὶ μη φωνήσας ἐπεια πτερόεντα προσηνύδα·
Τίππι αὖτ', αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εὐλήλουνθας;
ἡ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο;
ἄλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι δίω·
205. ἡς ὑπεροπλίησι τάχ' ἀν ποτε θυμὸν δλέσσῃ.
Τὸν δὲ αὗτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἥλθον ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος, αὐτὴν πίθηαι,
οὐρανόθεν· πρὸ δέ μοι ἦκε θεὰ λευκώλενος Ἡρη,
ἄμφω ὅμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
210. ἄλλ' ἄγε, λῆγε, ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἔλκεο χειρὶ·
ἄλλ' ἡτοι ἐπεσιν μὲν ὀνειδίσον, ὡς ἐσεταί περ.
ῶδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἐσται·
καὶ ποτέ τοι τοὺς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα
ὕβριος εἴνενα τῆσδε· σὺ δὲ ἵσχεο, πείθεο δὲ ἡμῖν.
215. Τίνη δὲ ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὧν
Ἀχιλλέας·
χρὴ μὲν σφωτερόν γε, θεά, ἐπος εἰρύσσασθαι
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὡς γὰρ ἄμεινον.

ὅς οὐ θεοῖς ἐπιπειθηται, μάλα τ' ἔκλυνον αὐτοῦ.

Ἔτοι, καὶ ἐπ' ἀργυρῷη κώπῃ σχέθε χεῖδα βαρεῖαν.
ἀψ δ' ἐς κουλεὸν ὥστε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησεν 220
μύθῳ Ἀθηναῖς· ἦ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει
δώματ' ἐς αὐγιόχοιο Λιός μετὰ δαιμονας ἄλλους.

Πηλείδης δ' ἔξαντις ἀταρτησοῖς ἐπέεσσιν

Ἄτρειδην προσέειπε, καὶ οὕπω λῆγε χόλοιο.

Οἰνοβαρέες, κυνὸς δόματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο! 225
οὗτε ποτ' ἐς πόλεμον ἄμα λαῷ θωρηχθῆναι,
οὗτε λόχονδ' ἵέναι σὺν ἀριστήσσιν Ἀχαιῶν
τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κήρι εἰδεται. εἶναι.

ἢ πολὺ λώιόν ἔστι, κατὰ στρατὸν εὐρὸν Ἀχαιῶν
δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, δεῖτις σέθεν ἀντίον εἴπη. 230
δημοβόρος βασιλεύς! ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις.

ἢ γὰρ ἂν, Ἀτρείδη, νῦν ὑστατα λαβήσαιο!

ἄλλ' ἔν τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν δόρκον δομοῦμαι.

ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὕποτε φύλλα καὶ ὅζους
φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομῆν ἐν δρεσσοι λέλοιπεν, 235
οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ δά ἐς χαλκὸς ἐλεψεν
φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὐτέ μιν νῖες Ἀχαιῶν
ἐν παλάμῃς φορέοντι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
πρὸς Λιός εὐρύαται· δέ τοι μέγας ἔσσεται δόρκος.

ἢ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἔξεται νῖας Ἀχαιῶν 240
σύμπαντας· τοῖς δ' οὕτι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ
χραισμεῖν, εὗτ' ἀν πολλοὶ ὑφ' Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο
θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις,
χωόμενος, ὅτ' ἀριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.

Ὦς φάτο Πηλείδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίη, 245
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἔξετο δ' αὐτός·

Ατρείδης δ' ἔτεροθεν ἐμήνιε. τοῖσι δὲ Νέστωρ
ἡδυεπής ἀνόρδουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων δέεν αὐδή —
250 τῷ δ' ἥδη δύο μὲν γενεὰ μερόπων ἀνθρώπων
ἔφθιαθ², οἵ οἱ πρόσθεν ἀμα τράφεν ἥδ' ἐγένοντο
ἐν Πύλῳ ἡγαθέη, μετὰ δὲ τοιτάτοισιν ἄνασσεν —
ὅ σφιν ἐνφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
“Ω πόποι! ἦ μέγα πένθος Ἀχαιίδα γαῖαν ἵκανει·
255 ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες,
ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν νεχαροίατο θυμῷ,
εἰ σφῶιν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένουιν,
οἵ περι μὲν βουλὴν Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
ἄλλὰ πίθεσθ². ἅμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
260 ἥδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν, ἥπερ ὑμῖν,
ἀνδράσιν ωμίλησα, καὶ οὔποτέ μ' οἶγ' ἀθέριζον.
οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ', Εξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον.
265 [Θησέα τὸν Αἴγειδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.]
κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο,
Φηροῖν δρεσκώοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν·
καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον, ἐκ Πύλου ἐλθών,
270 τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· καλέσαντο γάρ αὐτοῖς·
καὶ μαχόμην οὐατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγώ· κείνοισι δ' ἀνοῦτις
τῶν, οἵ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο.
καὶ μέν μεν βουλέων ξύνιον, πείθοντό τε μύθῳ.
ἄλλὰ πίθεσθε καὶ υἱμες· ἐπεὶ πείθεσθαι ἀμεινον.
275 μῆτε σὺ τόνδ², ἀγαθός περ ἐών, ἀποαιρεο πούρην,

ἀλλ' ἔτι, ὡς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας νῖες Ἀχαιῶν·
μήτε σύ, Πηλείδη, ἔθελ' ἐριζέμεναι βασιλῆι
ἀντιβίην· ἐπεὶ οὐποθ' ὅμοίης ἔμμορε τιμῆς
σκηπτοῦχος βασιλεύς, ὃτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.

εἰ δὲ σὺ παρτερός ἐστι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, 280
ἄλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρείδη, σὺ δὲ παῖς τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
λίστοιμ', Ἀχιλλῆι μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
ἔρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο πακοῖο.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ιρείων Ἀγαμέμνων· 285
ναὶ δὴ ταῦτα γε πάντα, γέρον, πατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἄλλ' ὅδ' ἀνήρ ἔθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
πάντων μὲν προτέειν ἔθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἣ τιν' οὖν πείσεσθαι δίω.
εἰ δέ μιν αἰχμῆτην ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἔόντες, 290
τούνεκά οἱ προθέουσιν ὄνείδεα μυθήσασθαι;

Τὸν δ' ἄρδ' ὑποβλήδην ἥμειβετο δῖος Ἀχιλλεύς.
ἡ γάρ οὐν δειλός τε καὶ οὐτιδανός καλεοίμην,
εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅ, ττι οὐν εἴπῃς.
ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γάρ ἔμοιγε 295
σήμαιν! οὐ γάρ ἔγωγε ἔτι σοι πείσεσθαι δίω.
ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δὲ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
χερσὶ μὲν οὕτοι ἔγωγε μαχήσομαι εἶνεα κούρης,
οὔτε σοὶ, οὔτε τῷ ἄλλῳ, ἐπεὶ μὲν ἀφέλεσθέ γε δόντες.
τῶν δὲ ἄλλων, ἣ μοὶ ἐστὶ θοῇ παρὰ νηὶ μελαινῇ, 300
τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελών ἀέκοντος ἔμειο.
εἰ δέ, ἄγε μήν, πείσησαι, ἵνα γνώσωσι παῖς οἵδε.
αἷψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ.

Ως τώγ' ἀντιβίοισι μαχησαμένω ἐπέεσσιν,

305 ἀντήτην· λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἔστας

ἵης σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οῖς ἑτάροισιν·

Ἄτρειδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἄλαδε προέρυσσεν,

ἔς δ' ἔρετας ἔκρινεν ἑείκοσιν, ἔς δ' ἑκατόμβην

310 βῆσε Θεῷ· ἀνὰ δὲ Χρυσῆδα καλλιπάρην
εἶσεν ἄγων· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὁδυσσεύς.

Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα·
λαοὺς δ' Ἀτρειδης ἀποκλυμαίνεσθαι ἀνωγεν.

οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἄλλα λύματ' ἔβαλλον·

315 ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τελέσσας ἑκατόμβας
ταύρων ἥδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο·

κνίσση δ' οὐρανὸν ἵκεν, ἐλισσομένη περὶ καπνῷ.

Ως οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν· οὐδὲν δ' Ἀγα-

μέμνων

λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείληστ' Ἀχιλῆι.

320 ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπεν,
τώ οἱ ἔσταν κήρυκε καὶ ὀτρηφὼ Θεράποντε·

Ἐρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος·

χειρὸς ἐλόντ' ἀγέμεν Βοισῆδα καλλιπάρην·

εἰ δέ οε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ οεν αὐτὸς ἔλωμαι,

325 ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ φύγιον ἔσται.

Ως εἰπὼν προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῆθον ἔτελλεν.

τώ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο,

Μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἵκεσθην.

τὸν δ' εὔρον παρά τε κλισίη καὶ νῆι μελαινῇ

330 ἥμενον· οὐδέν δ' ἄρα τώγε ἴδων γήθησεν Ἀχιλλεύς.

τώ μὲν ταρβήσαντε καὶ αἰδομένω βασιλῆα,

στήτην, οὐδέ τί μιν προξεφώνεον, οὐδέν δ' ἔρεσοντο.

αὐτὰρ ὁ ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ, φῶνησέν τε.

Χαίρετε, αἵρουκες, Διὸς ἄγγελοι ἡδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἄσσον ἵτε· οὕτι μοι ὑμεῖς ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων, 335
ὅ σφι προῖει Βοισῆδος εἴνεκα κούροης.

ἀλλ' ἄγε, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούροην,
καὶ σφαιν δὸς ἄγειν. τὰ δ' αὐτῷ μάρτυροι ἔστων
πρός τε Θεῶν μακάρων, πρός τε Θνητῶν ἀνθρώπων,
καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὗτε 340
χρειώ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμύναι
τοῖς ἄλλοις. ἦ γάρ ὅγε ὀλοῆσι φρεσὶ θύει.
οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἀμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.

Ὦς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθε ἐταίρῳ· 345
ἐν δ' ἄγαγε κλισής Βοισῆδα καλλιπάροην,
δῶκε δ' ἄγειν· τὰ δ' αὗτις ἵτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
ἡ δ' ἀέκουστ' ἀμα τοῖσι γυνὴ μίεν. — Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
δακρύστας, ἐτάρων ἄφαρ ἔζετο νόσφι λασθείς,
θίνει ἐφ' ἄλλος πολιῆς, δρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον. 350
πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἥρησατο, χεῖρας δρεγνύς.

Μῆτερ, ἐπεὶ μὲν ἔτενές γε μιννθάδιόν περ εόντα,
τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὄλύμπιος ἐγγυαλίξαι,
Ζεὺς ἐψιθρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
ἦ γάρ μὲν Ἀτρείδης εὐδυνδείων Ἀγαμέμνων 355
ἥτιμησεν· ἐλὼν γάρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.

Ὦς φάτο δακρυχέων· τοῦ δ' ἔκλινε πότνια μήτηρ,
ἥμένη ἐν βένθεσσιν ἄλλος παρὰ πατρὶ γέροντι.
παρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἄλος, ἥτε διμίχλη·
καὶ δα πάροιδ' αὐτοῖο παθέετο δακρυχέοντος, 360
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἐπος τὸ ἔφατ', ἐν τῷ ὀνόμαζεν.

Τέκνον, τί πλαισίεις; τί δέ σε φρένας ἔκετο πένθος;
ἔξαύδα, μὴ κεῦθε νόω· ἵνα εἰδομεν ἄμφω.

Τὴν δὲ βαρυστενάχων προςέφη πόδας ὀπὺς Ἀχιλλεύς.

- 365 οἶσθα· τίνη τοι ταῦτ' εἰδυίη πάντ' ἀγορεύω;
ῳχόμεθ' ἐς Θήβην, ιερὴν πόλιν Ἡετίωνος,
τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἥγομεν ἐνθάδε πάντα·
καὶ τὰ μὲν εὗ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἱες Ἀχαιῶν,
ἐκ δ' ἔλον Ἀτρείδη Χρυσῆδα καλλιπάρον.
- 370 Χρύσης δ' αὐθ', ιερεὺς ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος,
ἥλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι ἄποινα,
στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος
χρυσέω ἀνὰ σκήπτρον, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
- 375 Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, ιοσμήτορε λαῶν.
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοῖ,
αἰδεῖσθαι δ' ιερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἄλλ' οὐκ Ἀτρείδη Ἀγαμέμνονι ἤρδανε θυμῷ,
ἄλλὰ ποιῶς ἀφίει, ιοστερὸν δ' ἐπὶ μῆθον ἔτελλεν.
- 380 χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ὠχετο· τοῦ δ' Ἀπόλλων
εὐξαμένους ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλοις ἦεν.
ἡκε δ' ἐπ' Ἀογείοισι πακὸν βέλος· οἵ δέ νν λαοὶ
θυησιον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπώχετο κῆλα θεοῖο
πάντη ἀνὰ στρατὸν εὐρὸν Ἀχαιῶν. ἄμμι δὲ μάντις
385 εὗ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἐκάτοιο·
αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἐλάσκεσθαι·
Ἀτρείωνα δ' ἐπειτα χόλος λάβεν· αἴψα δ' ἀναστάς,
ἥπειλησεν μῆθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν.
τὴν μὲν γὰρ σὺν νηὶ θοῇ ἐλίκωπες Ἀχαιοὶ
- 390 ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἀγουσι δὲ δῶρα ἀνακτι·

τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
κούροην Βρισῆος, τὴν μοι δόσαν υἱες Ἀχαιῶν.
ἀλλὰ σύ, εἰ δύνασαι γε, περίσχει παιδὸς ἔησος.
ἔλθοῦσ' Οὐλυμπόνδε, Δία λίσαι, εἴποτε δή τι
ἢ ἔπει ὕνησας κραδέην Διός, ἷδε καὶ ἔογῳ.

395

πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκουσα
ευχομένης, ὅτε ἔφησθα κελαινεφῇ Κρονίωνι
οἵη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
διππότε μιν ξυνδῆσαι Ὄλύμπιοι ἡθελον ἄλλοι,
“Ηρη τὸν ἦδε Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη. 400
ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἔλθοῦσα, θεά, ὑπελύσαο δεσμῶν,
ῶχ' ἐκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
ὅν Βριάρεων καλέοντι θεοί, ἀνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων - ὁ γάρ αὗτε βίη οὐ πατρὸς ἀμβίνων -
ὅς ἡα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο, κύδει γαίων.” 405

τὸν καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες θεοί, οὐδέ τὸν ἔδησαν.
τῶν τοῦ μιν μηῆσασα παρέζεο, καὶ λαβὼν γούνων,
αἴ κέν πως ἐθέλησιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
τους δὲ κατὰ πρόμνας τε καὶ ἀμφ' ἄλλα ἔλσαι Ἀχαιούς,
κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπανδωνται βασιλῆος, 410
γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδῃς εὐρυκορείων Ἀγαμέμνων
ἢ ἄτην, ὅτε ἀριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.

Τὸν δ' ἡμείβετεν ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυν χέοντα
ὦ μοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον, αἰνὰ τεκοῦσα!
αἴθ' ὅφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων 415
ἥσθαι· ἐπεὶ νύ τοι αἴσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλαι δήγη·
νῦν δ' ἀμα τὸ ὀκύμοδος καὶ διέζυρδὸς περὶ πάντων
ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴση τέκνον ἐν μεγάροισιν.
τοῦτο δέ τοι ἐρέοντα ἔπος Διὸς τεοπικεραίνω,

Iliad. I.

B

420 εἰμὶ αὐτὴ πρόδος Ὀλυμπον ἀγάννιφον, αἵ τε πίθηται.
ἄλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυοὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
μήνι Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δὲ ἀποπαύεο πάμπαν.

Ζεὺς γάρ ἐστι Ωκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰδιοπῆας
χθιζός ἔβη πατὰ δαῖτα, Θεοὶ δὲ ἄμα πάντες ἐποντο
425 δωδεκάτη δέ τοι αὗτις ἐλεύσεται Οὐλυμπόνδε.

καὶ τότε ἐπειτά τοι εἴμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατέες δῶ,
καὶ μιν γοννάσομαι, καὶ μιν πείσεσθαι δῶ.

Ὦς ἄρα φωνήσαστο· ἀπεβήσατο· τὸν δὲ ἐλπίαν αὐτοῦ
χωόμενον πατὰ Θυμόν, ἐνζώνοιο γυναικός,

430 τίνα δαίβη ἀέκοντος ἀπηγόρων. — Αὐτὰρ Ὁδυσσεὺς
ἐστι Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἴερὴν ἐκατόμβην.

οἱ δὲ δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,

ἵστια μὲν στειλαντο, θέσαν δὲ ἐν νηὶ μελαινῇ·

ἵστον δὲ ἵστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,

435 παρπαλίμως· τὴν δὲ εἰς ὄρμον προέρυνσαν ἐρετμοῖς.

ἐκ δὲ εὐνὰς ἔβαλον, πατὰ δὲ πρυμνήστι ἐδησαν·

ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ὁγγυμνῇ θαλάσσης·

ἐκ δὲ ἐκατόμβην βῆσαν ἐκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·

ἐκ δὲ Χρυσῆς νηὸς βῆ ποντοπόρῳ.

440 τὴν μὲν ἐπειτὴν ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὁδυσσεὺς,
πατῷ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καὶ μιν προξέειπεν·

Ὦ Χρύση, πρόδος μὲν ἐπεμψεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνον,

παῖδα τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ θεῷ ἴερὴν ἐκατόμβην

ἔρξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὅφρα ἵλασόμεσθα ἀνακτα,

445 ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδεται ἐφῆκεν.

Ὦς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· δέ δὲ ἐδέξατο χαίρον

παῖδα φίλην· τοὶ δὲ ὥντα θεῷ πλειτὴν ἐκατόμβην

ἔξείης ἐστησαν ἐνδυμητον περὶ βωμόν·

χερονίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὐχέτο, χεῖρας ἀνασχών. 450

Κλῦθι μεν, Ἀργυρότοξ, ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκε,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἵψι ἀνάσσεις!
ἡδη μὲν ποτὲ ἐμεῦ πάρος ἐκλυες εὐξαμένου,
τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν.
ἡδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ. 455
ἡδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.

Ως ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἐκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
αὐτὰρ ἔπει δ' εὐξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐέρυσσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηδούς τ' ἐξέταμον, πατά τε κνίσση ἐκάλυψαν, 460
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
καὶ δ' ἐπὶ σχίζης δ' γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβιλα χειρίν.
αὐτὰρ ἔπει κατὰ μῆδ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τάλλα, καὶ ἀμφ' ὄβελοῖσιν ἔπειραν, 465
ῶπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
αὐτὰρ ἔπει παύσαντο πόνουν, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι Θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἶσης.
αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
κοῦροι μὲν κορητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. 470
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
οἱ δὲ πανημέδοι μολπῆ θεὸν ἐλάσκοντο,
καλὸν ἀείδοντες παιήνοντα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
μέλποντες Ἔκάεργον· δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.

Ἵμος δ' ἡέλιος πατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἥλθεν, 475
δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
ἥμος δ' ἡριγένεια φάνη δοδοδάκτυλος Ἡώς,

καὶ τότε ἔπειτ ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν·
τοῖσιν δὲ ἵκμενον οὐρον ἔει ἐκάεργος Ἀπόλλων.

480 οἵ δὲ ἴστον στήσαντ, ἀνά θέρια λευκὰ πέτασσαν·
ἐν δὲ ἄκεμος πρῆσεν μέσον ἴστιον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
στείρη πορφύρεον μεγάλῳ ἵαχε, νηὸς ἰούσης·
ἡ δὲ ἔθεεν κατὰ κῦμα, διαπρῆσσουσα κέλευθον.
αὐτὰρ ἔπει τῷ ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
485 νῆα μὲν οἶγε μέλαιναν ἐπὶ ἡπείρῳ ἔδυσσαν
ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δὲ ἔρματα μακρὰ τάνυσσαν·
αὐτοὶ δὲ ἐσκίδναντο κατὰ ηλισίας τε νέας τε. —

Αὐτὰρ ὁ μῆνε, νησὶ παρίμενος ὠκυπόροισιν,
Διογενῆς Πηλέος υἱὸς, πόδας ὥκνς Ἀχιλλεύς·
490 οὔτε ποτὲ εἰς ἀχορήν παλέσκετο κυδιάνειδαν,
οὔτε ποτὲ ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον πῆρ,
αὖθι μένων, ποθέεσκε δὲ ἀυτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἄλλος δέ τοι δή τοῦ δυωδεκάτη γένεται νῶς,
καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἵσαν θεοὶ αἰὲν ἔοντες
495 πάντες ἄμμι, Ζεὺς δὲ ἡρός. Θέτις δὲ οὐ λήθεται ἐφετμέων
παιδὸς ἑοῦ, ἀλλὰ ἡγέτης ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης,
ἡεψίη δὲ ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὐλύμπον τε·
εὑρεν δὲ εὐρύοπα Κρονίδην ἀτερ ἡμενον ἄλλων,
ἀκροτάτη πορυφῆ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
500 καὶ δα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων
σκαιῆ· δεξιερῇ δὲ ἄρδεντεώνος ἐλοῦσα,
λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄγακτα·

Ζεῦ πάτερ, εἴποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
ἢ ἔπει, ή ἔργῳ, τόδε μοι ιρήτηνον ἐέλδωρ·
505 τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμοράτατος ἄλλων
ἔπλεται· ἀτάρ μιν τοῦ γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

ἡτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
ἄλλὰ σὺ πέρι μιν τίσον, Ὄλύμπιε μητίετα Ζεῦ·
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὅφρ' ἀν Αχαιοὶ⁵¹⁰
νίὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ εἰ τιμῆ.

Ὄς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
ἄλλ' ἀκέων δὴν ἥστο· Θέτις δ', ὡς ἤψατο γούνων,
ὡς ἔχετ' ἐμπεφυνῖα, καὶ εἴδετο δεύτερον αὐτις·

Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον,
ἡ ἀπόειπ· ἐπεὶ οὖ τοι ἐπὶ δέος· ὅφρ' εὐ εἰδῶ,⁵¹⁵
ὅσσον ἔγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.

Τὴν δὲ μέγ' ὁχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ἡ δὴ λοίγια ἔογχος, ὅτε μὲν ἐχθροδοπῆσαι ἐφήσεις
“Ηοη, ὅτε ἀν μὲν ἐρέθησιν ὄνειδείοις ἐπέεσσιν.
ἡ δὲ καὶ αὐτῶς μὲν αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
νεικεῖ, καὶ τέ μέ φησι μάχην Τρώεσσιν ἀρίγειν.⁵²⁰
ἄλλὰ σὺ μὲν νῦν αὐτις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ
“Ηοη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὅφρα τελέσσω.
εἰ δέ, ἄγε τοι νεφαλῆ κατανεύσομαι, ὅφρα πεποίθησ.
τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδέ ἀπατηλόν,⁵²⁵
οὐδέ ἀτελεύτητον, ὁ, τι κεν νεφαλῆ κατανεύσω.

Ἔ, καὶ πνανέησιν ἐπ' ὁφρύσι νεῦσε Κρονίων·
ἀμβρόσιαι δέ ἄρα χαῖται ἐπερδόσαντο ἄνακτος
κράτος ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δέ ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.⁵³⁰

Τώγ' ὡς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἐπειτα
εἰς ἄλλα ἄλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὄλυμπου,
Ζεὺς δὲ ἐὸν πρὸς δῶμα. Θεοὶ δέ ἄμα πάντες ἀνέσταν
ἐξ ἐδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐπερχόμενον, ἄλλ' ἀντίοις ἔσταν ἀπαντες.⁵³⁵

ῶς ὁ μὲν ἐνθα καθέζεται ἐπὶ Θρόνου· οὐδέ μιν Ἡρῷ
ἴγνοιησεν ἴδουσ', ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
ἀργυρόπεζα Θέτις, Θυγάτηρ ἄλιοι γέροντος.
αὐτίκα κερτομίοισι Λία Κρονίωνα προσηύδα·

540 *Tίς δ' αὖ τοι, δολομῆτα, θεῶν συμφράσσατο
βουλάς;*

αἰεὶ σοι φίλον ἔστιν, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἔόντα,
κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τι πώ μοι
πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὃς, τι νοήσῃς.

Tὴν δὲ ἡμείβετε ἔπειτα πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

545 *Ἡρῷ, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιείλπεο μύθους
εἰδῆσειν· χαλεποὶ τοι ἔσονται, ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
ἄλλ' ὅν μέν καὶ ἐπιεικὲς ἀκούεμεν, οὕτις ἔπειτα
οὔτε θεῶν πρότερος τόνγ' εἰσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
ὅν δέ καὶ ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλωμι νοῆσαι,*
550 *μήτι σὺ ταῦτα ἔκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα.*

*Tὸν δὲ ἡμείβετε ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἡρῷ·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῆθον ἔξειπτε!
καὶ λίην σε πάρος γέροντος εἶδομαι, οὔτε μεταλλῶ·
ἄλλὰ μάλιστα φράζεαι, ἄσσος ἐθέλησθα.*

555 *νῦν δὲ αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ
ἀργυρόπεζα Θέτις, Θυγάτηρ ἄλιοι γέροντος.
ηερίη γάρ σοίγε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων·
τῇ σ' δέων κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.*

560 *Tὴν δὲ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς
δαιμονίη, αἰεὶ μὲν δίεισι, οὐδέ σε λήψω·
πρῆξαι δὲ ἔμπης οὕτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ Θυμοῦ
μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι· τὸ δέ τοι καὶ φίγιον ἔσται.*

εὶ δ' οὗτο τοῦτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
ἄλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ. 565
μή νῦ τοι οὐ χραισμωσιν, ὅσοι θεοὶ εἰσ̄ ἐν Ὄλύμπῳ,
ἄσσον ἴόνθ̄, ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖδας ἐφείω.

Ως ἔφατ̄· ἔδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἡρη·
καὶ δ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρυ·
ώχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες. 570
τοῖσιν δ' Ἡφαιστος κλυτοτέχνης ἥρος ἀγορεύειν,
μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων, λευκωλένῳ Ἡρη·

Ἡ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἐσσεται, οὐδὲ ἔτ' ἀνεκτά,
εὶ δὴ σφῷ ἔνεκα θυητῶν ἐριδαινετον ὕδε,
ἐν δὲ θεοῖσι κολωὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς 575
ἐσθλῆς ἐσσεται ἥδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περι νοεούσῃ,
πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διὸν, ὅφρα μὴ αὗτε
νεικείησι πατήρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
εἴπερ γάρ κὲ ἐθέλησιν Ὄλύμπιος ἀστεροπητής 580
ἔξ οὐδέων στυφελίξαι· ὁ γάρ πολὺ φέροτατός ἐστιν.
ἄλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
αὐτὶν ἐπειθ̄ Ἰλαος Ὄλύμπιος ἐσσεται ἡμῖν.

Ως πᾶρος ἔφη· καὶ ἀναίξας, δέπας ἀμφικύπελλον
μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν. 585

Τέτιλαθι, μῆτερ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὄφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
θεινομένην· τότε δ' οὕτι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
χραισμεῖν· ἀργαλέος γάρ Ὄλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
ἥδη γάρ με καὶ ἄλλοτε ἀλεξέμεναι μεμαῶτα 590
φίψε, ποδὸς τεταγών, ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
πᾶν δ' ἡμαρ φερόμην, ἄμα δ' ἡελίῳ καταδίντι

κάππεσον ἐν Λήμνῳ· ὅλιγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆν·
ἐνθα με Σκύτες ἄνδρες ἀφαρ κομίσαντο πεσόντα.

595 Ως φάτο· μειδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἡρη·
μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
ἄνοχόει, γλυκὺν νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
ἀσβεστος δ' ἄρδ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
600 ὡς ἵδον Ἡφαιστον διὰ δώματα ποιηνύοντα.

Ως τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ ἐς ἡλίου παταδύντα
δαινυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης,
οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἦν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἱ ἀειδον ἀμειβόμεναι δοπὶ παλῆ.

605 Αὐτὰρ ἐπεὶ πατέδυν λαμπρὸν φάος ἡλίου,
οἱ μὲν πακιείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἔκαστος,
ἡχι ἐπάστῳ δῶμα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἡφαιστος, ποίησεν ἴδυιησι προπίδεσσιν.
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἦν Ὁλύμπιος ἀστεροπητής,
610 ἐνθα πάρος ποιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὑπνος ἱπάνοι·
ἐνθα παθεῦδ' ἀναβάς· παρὰ δέ, χρυσόθρονος Ἡρη.